

Emigratie van buitenlandse (zwerf)honden naar Nederland: de cijfers

Inleiding

Over het emigreren van buitenlandse zwerfhonden naar Nederland bestaan veel (voor)oordelen. Het beeld dat veel honden uit het buitenland Nederland binnenkomen wordt vaak gehoord. Maar wat zijn de feitelijke aantallen van geëmigreerde buitenlandse honden nou eigenlijk?

In dit artikel worden de cijfers¹ gepresenteerd van:

- de jaarlijkse aanwas van honden in Nederland en hun herkomst;
- het aantal buitenlandse honden dat via de commerciële hondenhandel naar Nederland komt;
- het aantal buitenlandse zwerfhonden dat via stichtingen naar Nederland komt, inclusief de verdeling van de organisaties naar aantallen geëmigreerde honden.

Aantallen en aanwas van honden in Nederland

Diverse rapportages komen met verschillende cijfers wat betreft het geschatte aantal honden in Nederland – variërend van 1,6 miljoen (Nederlandse Voedingsindustrie Gezelschapsdieren (NVG), 'Feiten en Cijfers Gezelschapsdieren') tot 2,2 miljoen (Dibevo).

In dit artikel gaan wij uit van een gemiddelde van 1,8 miljoen honden in Nederland. Honden hebben in Nederland een levensverwachting van gemiddeld 10 jaar. De jaarlijkse aanwas van honden is 10%, dus 180.000 honden.

De nieuwe aanwas van honden is in te delen in drie categorieën:

1. Rashonden met een stamboom volgens de Raad van Beheer
2. Commercieel gefokte honden (of emigratiehonden) zonder stamboom
3. Buitenlandse zwerfhonden

Naast deze nieuwe aanwas is er sprake van een aanbod van honden die eerder zijn aangeschaft, maar opnieuw worden aangeboden als 'tweedehandshond'. De geëigende plaatsen voor het aanbod van tweedehandshonden zijn dierenasielen en websites als Marktplaats. Deze zogenaamde circulerende honden zijn in onderstaande tellingen niet meegenomen, omdat de honden immers reeds eerder zijn aangeschaft als nieuwe aanwas.

1. Rashonden met een stamboom volgens de Raad van Beheer

Door de Raad van Beheer zijn in 2012 zo'n 40.000 honden als nieuwe aanwas met een stamboom gekenmerkt in Nederland – de zogenaamde rashonden. Dit cijfer is eenvoudig te verkrijgen op basis van het aantal uitgereikte stamboomcertificaten. Deze 40.000 rashonden zijn te rubriceren onder de legale fok.

De afgelopen tien jaar is het aantal nieuwe rashonden gestaag gedaald van 50.000 rashonden naar 40.000 rashonden per jaar. Factoren die met deze afname van het aantal nieuwe rashonden te maken hebben:

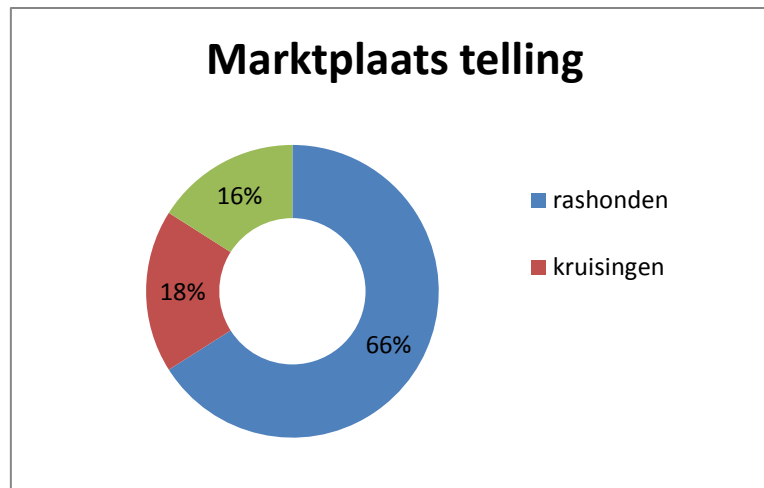
- Toenemende aandacht voor de gezondheidsproblemen en de negatieve effecten op de gezondheid door de specifieke raskenmerken (schedelafwijkingen, het voorkomen van maagtorsies, heupdysplasie en overige gewrichtsafwijkingen, te grote hersenen in een te kleine schedel, huidproblemen etc.).
- Toenemende aandacht voor inteeltproblemen (afname van de afweer, erfelijkheidsproblematiek).
- Economische recessie en de hoge kosten van een legale rashond.

2. Commercieel gefokte honden zonder stamboom en commerciële hondenhandel

Schattingen van de aantallen honden uit de commerciële hondenhandel zijn door verschillende organisaties gemaakt (IFAW, Stichting Vier Voeters, Hondenbescherming) en variëren van 61.500 tot 212.500 honden. In dit artikel gaan we uit van een gemiddelde aanwas van 132.000 honden in 2012. Dit betekent dat van de totale aanwas van 180.000 honden 73% van de commerciële handel afkomstig is. In dit artikel verstaan we onder de commercieel gefokte honden zowel de met opzet gefokte honden zonder stamboom als de 'oeps'-nestjes die per ongeluk pups opleveren en niet doelbewust gefokt zijn. Het gros van de commercieel gefokte honden is afkomstig uit de commerciële hondenhandel. Er zijn enkele grootschalige broedfokkers (met meer dan 200 fokteven) in Nederland, voornamelijk in Noord-Brabant, te vinden (bron: IFAW). In Nederland worden in een klein aantal van de 1.822 dierenwinkels (nog) honden verkocht.

Het overgrote deel van de commercieel gefokte honden is afkomstig uit het buitenland – voornamelijk uit Oost-Europese landen. Stichting Vier Voeters schat in dat per jaar meer dan een miljoen honden van Oost-Europa naar West-Europa vervoerd worden – met name uit landen als Polen, Tsjechië, Hongarije en Roemenië. Het betreft vooral de lookalike rashonden zonder stamboom en daarnaast mixrassen. Deze honden worden naar enkele winkels vervoerd, maar het gros van de honden wordt verscheept naar particulieren die de honden via het internet (Facebook en veilingssites als Marktplaats) aanbieden en verkopen. Hierbij heeft Nederland helaas ook de functie van het witwassen van honden voor o.a. de Duitse markt omdat het vervoer van Nederland naar Duitsland ongecontroleerd en illegaal kan plaatsvinden. De verkoop via internet in West-Europa omvat een maandelijks aantal van 46.000 honden met een marktwaarde van € 5,5 miljoen.

Bij een dagtelling op Marktplaats in Nederland werden 8.159 honden aangeboden door 190 verschillende aanbieders. Er werden ruim 700 pups geteld. Van deze honden bestond 66% uit rashonden en lookalike rashonden. Van de 34% niet-rashonden bestond 18% uit kruisingen en 16% uit buitenlandse honden. Deze telling is uitgevoerd om enigszins een beeld te krijgen van de aantallen honden die worden aangeboden, alsmede van de onderverdeling naar het type honden. Deze telling omvat zowel nieuwe aanwas van honden als circulerende (tweedehands)honden. Kijkend naar de top 3 van rassen werden de chihuahua's en gezelschapshonden het meest aangeboden (18%), met op de tweede plaats de bulldoggen, pinschers, molossers en berghonden (12%), en de jack russels en terriërs op een gedeelde derde plek met de herdershonden en veedrijvers (10%).

De legale hondenhandel en de illegale hondenhandel zijn erg met elkaar verweven en niet gemakkelijk van elkaar te (onder)scheiden. De consument (de eigenaar) van de commerciële hondenhandel heeft zowel de rol van slachtoffer (de doorgefokte hond heeft een grotere kans op gezondheidsproblemen) als veroorzaker van dierenleed (eigenaren willen een goedkope 'ras'hond hebben en door het kopen van deze honden wordt ook de illegale hondenhandel in stand gehouden). Immers, de omstandigheden waaronder de dieren binnen de commerciële broedfok gehouden worden zijn vaak hartverscheurend. Bij de commerciële broedfok is vooral het economische belang prioriteit. De manier waarop de dieren gehouden worden en naar Nederland getransporteerd worden, laat vaak te wensen over.

Neveneffect van de commerciële handel is dat de buitenlandse zwerfhond die via een stichting wordt aangeboden vaak over één kam wordt geschoren met de uit het buitenland afkomstige commerciële handelshond. O.a. hierdoor hebben de buitenlandse zwerfhond en de stichtingen die voor emigratie zorgen een slechte naam gekregen. Het is van belang om het onderscheid tussen beide buitenlandse honden goed in de gaten te houden. De aanpak van de oplossing voor de problematiek van de illegaal en commercieel gefokte buitenlandse hond is immers totaal anders dan die voor de problematiek van de buitenlandse zwerfhond.

3. Buitenlandse zwerfhonden

In 2012 zijn volgens de telling van BUZ-honden 8.261 zwerfhonden naar Nederland geëmigreerd. Om tot betrouwbare cijfers te komen, zijn de websites van de zwerfdierenstichtingen onderzocht (jaarverslagen, adoptiecijfers, foto's van geplaatste honden) en is er contact gezocht met de stichtingen (via e-mail of per telefoon). Bij 70 organisaties waren de cijfers op de website beschikbaar en bij 32 organisaties is er direct contact geweest (telefonisch of per e-mail). Deze informatie maakt dat 83% van de emigratiecijfers uit de eerste hand van de stichtingen zelf afkomstig is. De overige 20 organisaties (17%) hebben geen reactie gegeven en bijgevolg zijn hun cijfers geschat. Cijfers die buiten de inventarisatie vallen, maar wel zijn meegenomen in de schattingen, zijn de aantallen honden die:

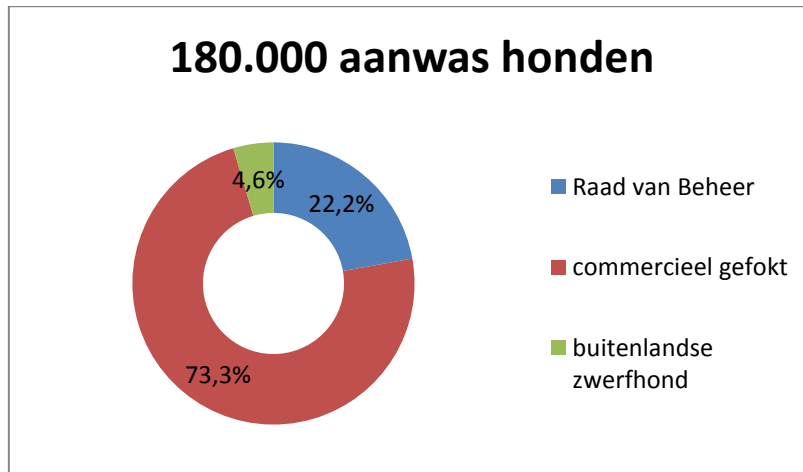
- via particulieren naar Nederland komen, bijvoorbeeld mensen die een zwerfhond na hun vakantie mee naar Nederland nemen;

- door mensen zonder organisatie of stichting aan particulieren worden aangeboden (vooral uit Oost-Europese landen, met name Roemenië);
- via een aantal Nederlandse asielen (8) ter adoptie worden aangeboden.

Herkomst aanwas honden in Nederland in beeld

Van de 180.000 nieuwe honden in Nederland in 2012 zijn:

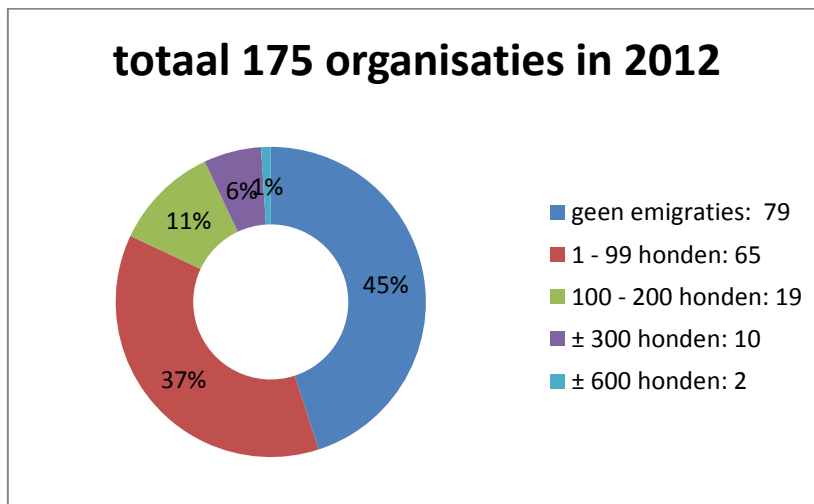
1. 40.000 honden rashonden met stamboom volgens de Raad van Beheer;
2. 131.700 honden afkomstig uit de commerciële handel en commerciële fokkerij;
3. 8.300 honden geëmigreerde buitenlandse zwerfhonden.

Stichtingen die zich bezighouden met buitenlandse zwerfhonden

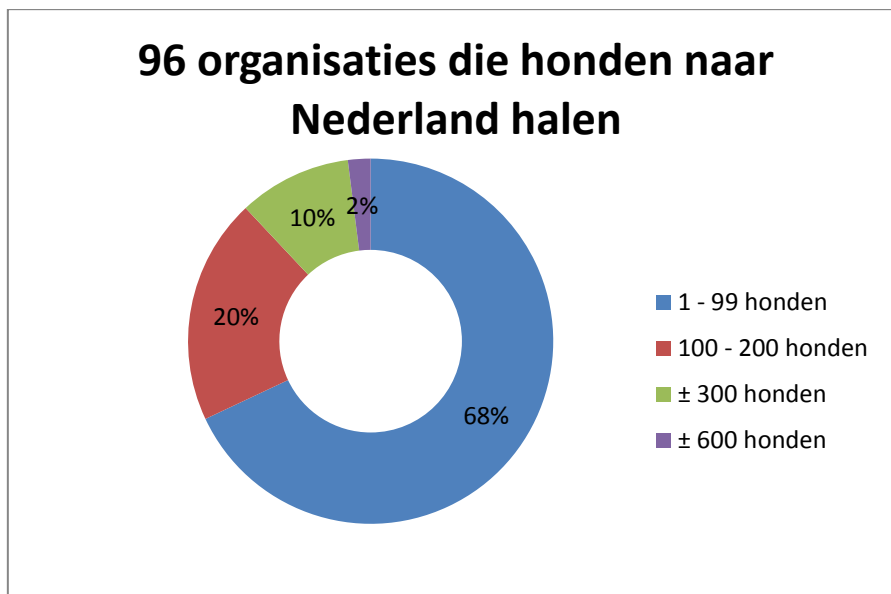
In Nederland zijn in 2012 in totaal 175 organisaties actief op het gebied van buitenlandse zwerfhonden. Van deze 175 organisaties houden 122 organisaties zich in meer of mindere mate bezig met emigraties – zo'n 70% van alle organisaties.

Van die 122 organisaties zijn 26 organisaties gestopt of nog niet begonnen met het emigreren van honden naar Nederland. In 2012 waren bijgevolg 45% van de organisaties die zich bezighouden met buitenlandse zwerfhonden niet actief op het gebied van emigratie van zwerfhonden.

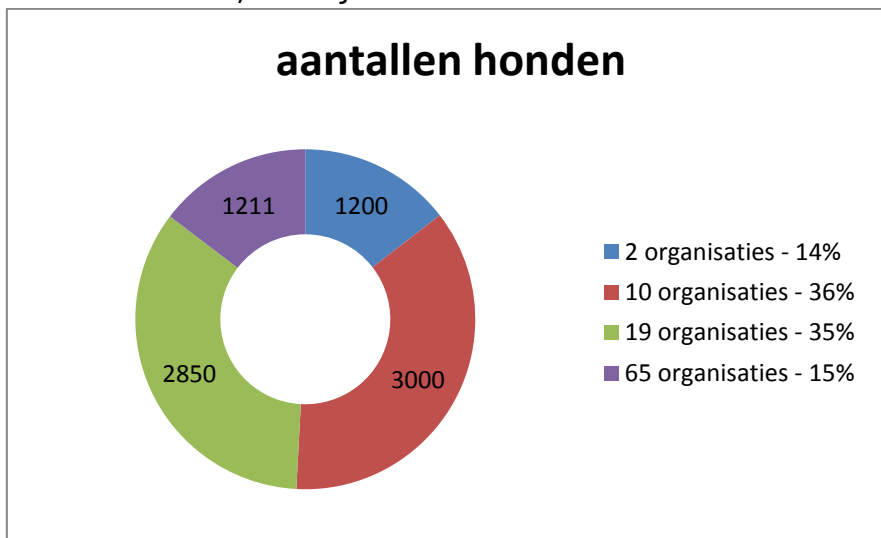

Stichtingen die buitenlandse zwerfhonden naar Nederland emigreren

Van de 175 stichtingen die zich met buitenlandse zwerfhonden bezighouden, zijn 96 stichtingen actief op het gebied van zwerfhondenemigratie naar Nederland (55%). Het aantal honden dat naar Nederland komt via deze stichtingen verschilt per stichting. Het gros van de stichtingen (65 stichtingen, 68%) haalt jaarlijks 1 tot 100 honden naar Nederland. Zo'n 20% (19 stichtingen) haalt jaarlijks tussen de 100 en 200 honden naar Nederland. Zo'n 10 stichtingen (10%) halen jaarlijks gemiddeld 300 honden naar Nederland en zo'n 2% (2 stichtingen) haalt ongeveer 600 honden naar Nederland.

Kijkend naar de aantallen honden die verdeeld over de organisaties naar Nederland gehaald zijn in 2012, dan hebben 12 organisaties tussen de 300 en 600 honden geëmigreerd. Deze 12 organisaties zijn verantwoordelijk voor meer dan de helft van het totaal aantal geëmigreerde honden in 2012, namelijk 4.200 van de 8.300.

Het overgrote deel van de zwerfdierenstichtingen gaat zorgvuldig te werk rondom het naar Nederland halen, plaatsen en het geven van nazorg van een buitenlandse zwerfhond. Het overgrote deel van de stichtingen zorgt voor de juiste vaccinaties, gezondheidsverklaringen en laat de dieren castreren. Eenmaal in Nederland zijn de meeste stichtingen heel zorgvuldig in het bemiddelen van de honden naar een nieuwe eigenaar en ze zorgen (vaak levenslang) voor nazorg. Deze diervriendelijke werkwijze staat in schril contrast met de manier waarop het overgrote deel van de commerciële hondenhandelaars te werk gaat.

Samenvatting

De jaarlijkse aanwas van honden in Nederland bestaat in 2012 uit 180.000 honden. Met een gemiddelde levensverwachting van 10 jaar, leven er in Nederland zo'n 1,8 miljoen honden. 22,6% (40.000) van deze honden is afkomstig uit de legale fok, met een stamboom volgens de Raad van Beheer. In 2012 bestond 4,6% (8.300) van de aanwas van honden uit geëmigreerde buitenlandse zwerfhonden. Bijna driekwart (73,3% - 131.700 honden) van de aanwas van honden is afkomstig uit de commerciële handel en van de commerciële fokker. Op een paar grootschalige hondenhandelaren in Nederland na, bevindt het merendeel van deze commerciële fokkers zich in het buitenland – voornamelijk in Oost-Europa. Van de 175 stichtingen die zich met buitenlandse zwerfhonden bezighouden, hebben 96 organisaties in 2012 zwerfhonden naar Nederland gehaald. Slechts 12 organisaties zijn verantwoordelijk voor 50% van het totale aantal van 8.300 zwerfhonden.

Conclusie

Het beeld dat veel buitenlandse honden Nederland binnenkomen klopt met de cijfers. Het overgrote deel van deze buitenlandse honden is afkomstig uit de buitenlandse commerciële hondenhandel. Van de 140.000 honden die niet via de Nederlandse fok via de Raad van Beheer afkomstig zijn, bestaat slechts 6% uit buitenlandse zwerfhonden. Het beeld dat er zo veel buitenlandse zwerfhonden naar Nederland komen, klopt niet met de objectieve cijfers. Het grootste deel van de buitenlandse honden is gefokt bij buitenlandse commerciële (brood)fokkers. Kennelijk worden de buitenlandse zwerfhonden over één kam geschoren met de buitenlandse honden die via de commerciële hondenhandel uit het buitenland komen.

Aangezien de commerciële fok voor het grootste gedeelte in stand gehouden wordt door vraag en aanbod, is het van het grootste belang dat de consument bewustgemaakt wordt waar de hond vandaan komt die hij bijvoorbeeld via Marktplaats koopt. Hoe mooi zou het zijn als de commerciële fok een halt wordt toegeroepen doordat de consument simpelweg geen vraag meer heeft naar de goedkope lookalike rashonden uit de commerciële handel, maar vraag heeft naar de zwerfhonden die in veel landen al in zulke groten getale aanwezig zijn. Laat al deze zwerfhonden een goed thuis vinden via een goede zwerfdierenorganisatie! Met een goede zwerfhondenorganisatie wordt bedoeld een organisatie die zich niet alleen bezighoudt met het emigreren van zwerfhonden, maar nog actiever is met structurele en systematische castratie- en vaccinatieprojecten (ABC of CNVR of TNR) in het land van herkomst. Want alleen castratieprojecten, in combinatie met uitleg van het waarom, zullen leiden tot de oplossing van het zwerfhondenprobleem.

ⁱ Met dank aan Jacqueline van BUZ-honden voor de tellingen van buitenlandse honden (www.buzhonden.weebly.com).